

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת אריאל קלנר

פ/25/3733

הצעת חוק יישוב סכסוכי עבודה (תיקון – בוררות חובה במערכת החינוך), התשפ"ג–2023

1. תיקון סעיף 37א בחוק יישוב סכסוכי עבודה, התשי"ז–1957¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 37א

(1) אחרי ההגדרה "הסכם קיבוצי" יבוא :

"שירות חינוך" – שירות המנוי בפסקאות (4) עד (5) להגדרה "שירות ציבורי";

(2) בהגדרה "שביתה או השבתה בלתי מוגנת", אחרי פסקה (3) יבוא :

"(4) שביתה בשירות חינוך בלא שהתקיימה לגבי סכסוך העבודה בוררות כאמור בסעיף 37, או בלא שהסתיימה בוררות כאמור; לעניין זה יראו כשביתה בשירות חינוך כל פעולת לחץ מתואמת או עיצומים הננקטים על ידי קבוצת העובדים במסגרת המאבק המקצועי של העובדים עם המעסיק לשם השגת דרישות בקשר לתנאי עבודתם או בקשר לדרישות של עובדים אחרים שהוצגו למעסיקם."

2. הוספת סעיף 137 אחרי סעיף 37 לחוק העיקרי יבוא :

"ועדת בוררים 137. (א) הוכרז סכסוך עבודה בשירות חינוך, תהיה בשירות חיוני ההכרעה בו מסורה בידי ועדת בוררים שבה יהיו חברים :

(1) שופט בית המשפט העליון בדימוס או נשיא בית הדין הארצי לעבודה בדימוס, כפי שייקבע על ידי נשיא בית המשפט העליון, והוא יהיה היושב ראש;

(2) נציב שרות המדינה, או מי שהוסמך לכך על ידו;

¹ ס"ח התשי"ז, עמ' 58.

(3) נציג ארגון העובדים המייצג את מספר העובדים הגדול ביותר באותו שירות חינוך שבו הוכרז סכסוך העבודה.

(ב) סברה ועדת בוררים כי עניין הסכסוך אינו כלל ארצי, או בעל חשיבות עקרונית מיוחדת, רשאית היא למנות בורר יחיד להכריע בסכסוך, ויהיו לו סמכויות הוועדה האמורות לפי סעיף זה.

(ג) קבעה ועדת הבוררים כי נציג המעסיקים האמור בסעיף קטן (א)(2) נוהג בוועדת הבוררות בחוסר תום לב – רשאית היא להודיע על סיום הבוררות.

(ד) הוראות סעיפים 21 עד 29, 33 עד 34 ו-37 יחולו על ועדת בוררים לפי סעיף זה, בשינויים המחויבים.

דברי הסבר

מטרת הצעת חוק זו לצמצם ככל האפשר את השביתות במערכת החינוך, המובילות לנוקים משמעותיים ולפגיעה חמורה בסדרי החיים התקינים במדינה. שביתות במערכת החינוך גורמות לסבל לילדים ובני נוער רבים, וכן להוריהם שנאלצים לקחת חופש מעבודתם – ובכך נגרמת פגיעה במשק כולו ואף למורים ולמנהלים שהרצף החינוכי שיצרו נקטע.

על פי הצעת החוק, שביתה במערכת החינוך תותנה בכך שקוים הליך של בוררות לגבי סכסוך העבודה. הרכב ועדת הבוררים יכלול שופט עליון בדימוס או נשיא בית הדין הארצי לעבודה כפי שיוחלט על ידי נשיא בית המשפט העליון, שיהיה יושב הראש וכן את נציב שירות המדינה ונציג ארגון העובדים היציג בשירות החינוך שבו הוכרז סכסוך העבודה.

גופים של בוררות מוסכמת נכשלו עד כה, שכן לא היה בכוחם לחייב את הממשלה להתייצב לבוררות. לכן מבקשת ההצעה לחייב את נציגי המעסיקים בשירותי החינוך להגיע להליך של בוררות ולקבוע כי אם הם אינם פועלים בתום לב על מנת להביא לסיום הסכסוך יורשו עובדי שירות החינוך לשבות והסכסוך יוכרע על פי חוק יישוב סכסוכי עבודה, התשי"ז-1957. בכך יתמרצו נציגי המעסיקים להגיע לפשרה מוסכמת ומהירה שתביא לפתרון מקובל אשר יחסוך למשק המדינה את מחיר השביתה.

הצעות חוק דומות בעיקרן הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת שרון מרים השכל (פ/703/24) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברת הכנסת שרון מרים השכל (פ/77/25) ועל ידי חבר הכנסת דן אילוז וקבוצת חברי הכנסת (פ/3295/25).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום

כ"ח בתמוז התשפ"ג (17.07.2023)